

Jaarrekening 2021

Dunea in een oogopslag
Bestuursverslag
Governance

Overige gegevens
Aanvullende informatie

De kleine plevier, een van de vele
broedvogels in onze duingebieden.

Jaarrekening 2021

Balans per 31 december 2021	101
Winst-en-verliesrekening over 2021	103
Totaaloverzicht resultaat over 2021	104
Kasstroomoverzicht over 2021	105
Toelichting	
Algemeen	106
Grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening	108
Grondslagen voor de waardering van activa en passiva	110
Grondslagen voor de bepaling van het resultaat	114
Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht	116
Toelichting op de balans per 31 december 2021	117
Toelichting op de winst-en-verliesrekening over 2021	127

Balans per 31 december 2021

(Na bestemming van het resultaat)

x € 1.000	Toelichting	31-12-2021	31-12-2020	x € 1.000	Toelichting	31-12-2021	31-12-2020
Activa				Vlottende activa			
Vaste activa				Voorraden			
	Immateriële vaste activa 1				Vorraden materialen 4		
	Ontwikkelingskosten	1.881	127			1.248	1.353
		1.881	127			1.248	1.353
	Materiële vaste activa 2				Vorderingen 5		
	Gebouwen en terreinen	59.703	57.779		Debiteuren	6.060	7.524
	Machines en installaties	485.841	484.030		Belastingen	1.651	794
	Andere vaste bedrijfsmiddelen	3.295	2.694		Overige vorderingen	40	51
	Werken in uitvoering	41.456	36.294		Overlopende activa	5.703	5.506
	Niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbaar	1.893	1.979			13.454	13.875
		592.188	582.776		Liquide middelen 6	149	3
	Financiële vaste activa 3				Totaal	612.196	600.943
	Deelnemingen	2.746	2.687				
	Vorderingen op deelnemingen	456	0				
	Overige vorderingen	74	122				
		3.276	2.809				

Balans per 31 december 2021

(Na bestemming van het resultaat)

x € 1.000	Toelichting	31-12-2021	31-12-2020	x € 1.000	Toelichting	31-12-2021	31-12-2020
Passiva							
Eigen vermogen				Vreemd vermogen			
				Langlopende schulden	12		
Geplaatst kapitaal	7	20.000	20.000	Leningen		217.667	230.000
Agioreserve	8	3.097	3.097	Egalisatierekening bijdragen van derden		72.451	71.658
Wettelijke reserve	9	2.254	754	Vooruitontvangen bedragen		1.304	1.439
Overige reserve	10	219.943	212.902			291.422	303.097
		245.294	236.753				
Vorzieningen	11	5.154	4.650	Kortlopende schulden	13		
				Kortlopend deel leningen		12.333	12.333
				Schulden aan kredietinstellingen		23.851	12.962
				Schulden aan leveranciers		6.385	5.252
				Belastingen en premies sociale verzekeringen		3.640	3.716
				Schulden ter zake van pensioenen		507	482
				Vooruitontvangen waterverbruik		4.064	2.577
				Overige schulden		231	402
				Overlopende passiva		19.315	18.719
						70.326	56.443
				Totaal		612.196	600.943

Winst-en-verliesrekening over 2021

x € 1.000	Toelichting	2021	2020	x € 1.000	Toelichting	2021	2020
	Bedrijfsopbrengsten 14				Resultaat deelnemingen 3		
	Wateropbrengsten	138.673	138.046		Resultaten uit deelnemingen	-331	50
	Opbrengsten van werken voor derden	2.692	2.963				
	Netto-omzet	141.365	141.009		Financiële baten en lasten 16		
	Geactiveerde productie voor het eigen bedrijf	3.740	4.281		Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	3	4
	Overige bedrijfsopbrengsten	2.157	2.142		Rentelasten en soortgelijke lasten	-4.114	-4.992
	Som der bedrijfsopbrengsten	147.262	147.432		Financieel resultaat	-4.442	-4.938
	Bedrijfslasten 15				Resultaat voor belasting	8.541	6.998
	Kosten van grond- en hulpstoffen	3.972	3.941		Vennootschapsbelasting 17	0	0
	Waterinkoop	2.448	2.997		Resultaat na belasting	8.541	6.998
	Energiekosten	5.893	4.395				
	Kosten uitbesteed werk en overige externe kosten	10.839	11.646				
	Precario gemeenten	12.090	12.181				
	Lonen en salarissen	30.323	29.040				
	Sociale lasten	8.392	7.838				
	Afschrijving vaste activa (Terugname) Bijzondere waardeverminderingen en desinvesteringen	30.608	30.806				
	(im)materiële vaste activa	228	46				
	Overige bedrijfskosten	29.486	32.606				
	Som der bedrijfslasten	134.279	135.496				
	Bedrijfsresultaat	12.983	11.936				

Totaaloverzicht resultaat over 2021

x € 1.000	2021	2020
Resultaat na belastingen	8.541	6.998
Rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen	0	0
Totaalresultaat van de rechtspersoon	8.541	6.998

Kasstroomoverzicht over 2021

(Opgesteld volgens de indirecte methode)

x € 1.000	Toelichting	2021	2020
Kasstroom uit operationele activiteiten			
	Bedrijfsresultaat	12.983	11.936
Aanpassing voor:			
	Afschrijvingen 16 G	30.608	30.806
	Bijzondere waardeverminderingen en desinvesteringen materiële vaste activa 2	228	46
	Mutatie dubieuze debiteuren 16 H	-71	-166
	Mutatie voorzieningen (excl. voorziening voor negatieve deelnemingen) 11	114	-948
	Mutatie vooruitvangen bedragen 13	-135	-135
		30.744	29.603
Veranderingen in werkkapitaal			
	Mutatie voorraden 4	105	-189
	Mutatie onderhanden projecten	0	64
	Mutatie kortlopende vorderingen 5	248	-2.321
	Mutatie operationele schulden 13	1.593	-353
	Mutatie werkkapitaal	1.946	-2.799
	Kasstroom uit bedrijfsoperaties	45.673	38.740
	Betaalde interest 16	-4.555	-5.378
	Kasstroom uit operationele activiteiten	41.118	33.362

x € 1.000	Toelichting	2021	2020
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
	Investerings immateriële vaste activa 1	-1.660	-127
	Investerings materiële vaste activa 2	-41.419	-44.237
	Ontvangen bijdragen 13	3.951	4.893
	Overige mutaties materiële vaste activa 2	0	139
	Investerings financiële vaste activa 3	-456	-18
	Aflossingen financiële vaste activa 3	56	72
	Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-39.528	-39.278
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
	Nieuwe langlopende leningen 12	0	55.000
	Betaalde aflossingen 13	-12.333	-52.333
	Nieuwe kortlopende leningen 13	10.889	3.244
	Kasstromen uit financieringsactiviteiten	-1.444	5.911
	Stand liquide middelen 1 januari	3	8
	Mutatie liquide middelen 2021	146	-5
	Stand liquide middelen 31 december	149	3

Algemeen

Dunea N.V. is statutair en feitelijk gevestigd te Zoetermeer aan het Plein van de Verenigde Naties 11, 2719 EG te Zoetermeer en geregistreerd onder inschrijvingsnummer 27122974 bij de Kamer van Koophandel.

Activiteiten

De activiteiten van Dunea bestaan voornamelijk uit:

- het voorzien in de behoeften aan drinkwater en industriewater binnen het distributiegebied, alsmede het voorzien in de behoeften aan drinkwater en gros en industriewater buiten het distributiegebied; alles met inachtneming van de eisen van verantwoord natuurbeheer van het aan de zorgen van de vennootschap toevertrouwd duingebied;
- het verantwoord natuurbeheer van het aan de zorgen van de vennootschap toevertrouwd duingebied, een en ander met inachtneming van de eisen van verantwoorde waterwinning;
- het beheren van andere onderdelen van de waterketen zoals riolering en afvalwaterzuivering zowel binnen als buiten het distributiegebied;
- het oprichten van, het op enigerlei wijze deelnemen in, het samenwerken met, het besturen van en het toezicht houden op vennootschappen en ondernemingen die activiteiten verrichten die (mede gelet op de energietransitie) passen bij de activiteiten van een drinkwaterbedrijf, of vennootschappen en ondernemingen welke dienstbaar zijn aan deze activiteiten.

Stelselwijzigingen

In het huidige boekjaar is een stelselwijziging doorgevoerd met betrekking tot de grondslagen voor het opstellen van het kasstroomoverzicht. In de jaarrekening over 2020 omvatte het begrip 'geldmiddelen' in het kasstroomoverzicht de liquide middelen en de kortlopende schulden aan kredietinstellingen. Vanaf 2021 omvat het begrip geldmiddelen uitsluitend de liquide middelen. Deze wijziging is ingegeven door de verschuiving van de functie van het rekening-courant krediet, van liquiditeit ten behoeve van het reguliere betalingsverkeer naar structureel financieringsinstrument.

Als gevolg van deze wijziging wordt de mutatie in de kortlopende schulden aan kredietinstellingen in het kasstroomoverzicht gepresenteerd onder de kasstromen uit financieringsactiviteiten. De vergelijkende cijfers zijn eveneens aangepast. De stelselwijziging heeft geen invloed op het resultaat of het eigen vermogen.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Dunea zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Consolidatie

Dunea heeft gedurende 2021 onderstaande deelnemingen:

	Waarderingsgrondslag	Percentage 2021	Percentage 2020	Statutaire zetel
AquaMinerals B.V.	kostprijs	4,57%	4,67%	Nieuwegein
Dunea Warmte & Koude B.V.	netto vermogenswaarde	100,00%	100,00%	Zoetermeer
Water Fund Holland B.V.	netto vermogenswaarde	26,95%	26,95%	Nieuwegein
KWH Water B.V.	kostprijs	6,71%	6,71%	Nieuwegein
Stichting Nationaal Park Hollandse Duinen	netto vermogenswaarde	100,00%	100,00%	s-Gravenhage
Het Waterlaboratorium N.V.	netto vermogenswaarde	30,00%	30,00%	Haarlem

AquaMinerals B.V., Water Fund Holland B.V., KWH Water B.V. en Het Waterlaboratorium N.V. worden niet geconsolideerd, omdat Dunea N.V. geen overheersende zeggenschap in deze deelnemingen heeft.

Stichting Nationaal Park Hollandse Duinen is opgericht in 2018. Dunea N.V. is enig bestuurder van de stichting. De stichting is in materiële zin van te verwaarlozen betekenis waardoor consolidatie achterwege is gebleven op grond van artikel 2:407 lid 1 BW.

Dunea Warmte & Koude B.V. is opgericht in 2020. Dunea N.V. is enig aandeelhouder van de vennootschap. De vennootschap is in materiële zin van te verwaarlozen betekenis waardoor consolidatie achterwege is gebleven op grond van artikel 2:407 lid 1 BW.

Grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is van toepassing. Bij de waardering van activa en passiva is de continuïteitsveronderstelling toegepast.

In de balans, de winst-en-verliesrekening en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Benaming

In de winst-en-verliesrekening zijn benamingen toegepast die in de bedrijfstak gebruikelijk zijn.

Weergave bedragen

De in de toelichting vermelde bedragen zijn, tenzij anders vermeld, in duizenden euro's.

Waardering

Activa en passiva worden tegen historische kostprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de grondslagen.

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar alle waarschijnlijkheid in de praktijk zullen voordoen en niet op basis van voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich zullen voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de winst-en-verliesrekening opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie.

Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat activa worden opgenomen waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

Baten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Leasing

De onderneming kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm. Classificatie van de lease vindt plaats op het tijdstip van het aangaan van de betreffende leaseovereenkomst.

Als de onderneming optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen en vergoedingen inzake operationele leases worden lineair over de leaseperiode ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht, tenzij een andere toerekeningsystematiek meer representatief is voor het patroon van de met het leaseobject te verkrijgen voordelen.

Financiële instrumenten

Financiële activa en financiële verplichtingen worden in de balans opgenomen op het moment dat contractuele rechten of verplichtingen ten aanzien van dat instrument ontstaan. Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen.

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als de onderneming beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de onderneming het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen. Als sprake is van een overdracht van een financieel actief dat niet voor verwijdering uit de balans in aanmerking komt, wordt het overgedragen actief en de daarmee samenhangende verplichting niet gesaldeerd.

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten (zoals vorderingen en schulden), als afgeleide financiële instrumenten (derivaten) verstaan.

In de toelichting op de afzonderlijke posten van de balans wordt de reële waarde van het betreffende instrument toegelicht als die afwijkt van de boekwaarde. Indien het financiële instrument niet in de balans is opgenomen wordt de informatie over de reële waarde gegeven in de toelichting op de langlopende schulden.

Primaire financiële instrumenten

Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost onder de 'Grondslagen voor de waardering van activa en passiva'.

Afgeleide financiële instrumenten

Dunea heeft geen afgeleide financiële instrumenten.

Verbonden partijen

Voor de identificatie van verbonden partijen wordt aangesloten bij de definitie uit de RJ. Dunea onderkent onder andere de volgende verbonden partijen: aandeelhouders, deelnemingen, directie en commissarissen. Transacties met verbonden partijen van betekenis en die niet onder normale marktomstandigheden plaatsvinden, worden toegelicht in de jaarrekening.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening. Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa worden in de balans verwerkt indien het waarschijnlijk is dat de toekomstige prestatie-eenheden met betrekking tot dat actief zullen toekomen aan de onderneming en de kosten van het actief betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Immateriële vaste activa worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de kostprijs. De kostprijs bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om het actief in de staat te krijgen die noodzakelijk is voor het beoogde gebruik. Na eerste verwerking worden immateriële vaste activa gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingverliezen. Voor de wijze van vaststelling of voor vaste activa sprake is van een bijzondere waardevermindering, wordt verwezen naar de paragraaf 'Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa'.

Uitgaven voor ontwikkelingsprojecten worden geactiveerd als onderdeel van de vervaardigingsprijs als het waarschijnlijk is dat het project commercieel en technisch succesvol zal zijn (dat wil zeggen: als het waarschijnlijk is dat economische voordelen zullen worden behaald) en de kosten betrouwbaar kunnen worden vastgesteld. Voor de geactiveerde ontwikkelingskosten is een wettelijke reserve onder het eigen vermogen gevormd ter hoogte van het geactiveerde bedrag. De uitgaven voor ontwikkelingsprojecten worden geactiveerd bij oplevering en ingebruikname van de pilot-installatie. De uitgaven na ingebruikname worden jaarlijks geactiveerd. De afschrijvingstermijn is gelijk aan de resterende duur van de pilot.

Onderzoekskosten worden verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden in de balans verwerkt indien het waarschijnlijk is dat de toekomstige prestatie-eenheden met betrekking tot dat actief zullen toekomen aan de onderneming en de kosten van het actief betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Materiële vaste activa worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de kostprijs.

De kostprijs bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om het actief op zijn plaats en in de staat te krijgen die noodzakelijk is voor het beoogde gebruik. Na eerste verwerking worden materiële vaste activa gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingverliezen. Voor de wijze van vaststelling of voor vaste activa sprake is van een bijzondere waardevermindering, wordt verwezen naar de paragraaf 'Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa'.

De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van gebruikte grond- en hulpstoffen en overige kosten welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend, waaronder bouwrente. De bouwrente wordt berekend over het gemiddeld geïnvesteerde bedrag tot het moment van ingebruikname.

De bijdragen die Dunea van derden ontvangt voor het aan- en/of verleggen van aansluit- en hoofdleidingen, worden verantwoord bij de langlopende schulden, onder de post Egalisatierekening bijdragen van derden. Deze bijdragen vallen vrij gedurende de economische levensduur van deze activa. Bijdragen die ontvangen worden van derden voor het aan- en/of verleggen van transportleidingen worden in mindering gebracht op de kostprijs van het actief.

De jaarlijkse afschrijvingen op de materiële vaste activa bedragen een vast percentage van de kostprijs. Dit percentage is gebaseerd op de verwachte economische levensduur van de activa. Op investeringen wordt afgeschreven vanaf het moment dat deze beschikbaar zijn voor het beoogde gebruik. Met een restwaarde wordt geen rekening gehouden. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Kosten voor groot onderhoud worden in de boekwaarde van het materieel vaste actief verwerkt ("componentenbenadering"). Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd als zij de gebruiksduur van het object verlengen en/of leiden tot toekomstige prestatie-eenheden met betrekking tot het object.

Boekwinsten en -verliezen uit de verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de 'Overige bedrijfsopbrengsten'.

Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengst-waarde.

Financiële vaste activa (deelnemingen)

Deelnemingen waarin door Dunea invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. De nettovermogenswaarde van de deelneming wordt bepaald op basis van de grondslagen zoals Dunea deze in de eigen jaarrekening toepast. Wanneer 20% of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, wordt ervan uitgegaan dat er invloed van betekenis is. Bij de vaststelling of er sprake is van een deelneming waarin de onderneming invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid, wordt het geheel van feitelijke omstandigheden en contractuele relaties (waaronder eventuele potentiële stemrechten) in aanmerking genomen.

Indien de deelnemende rechtspersoon een actief of een passief overdraagt aan een deelneming die volgens de vermogensmutatiemethode wordt gewaardeerd, wordt de winst of het verlies voortvloeiend uit deze overdracht naar rato van het relatieve belang dat derden hebben in de deelnemingen verwerkt (proportionele resultaatsbepaling). Een verlies dat voortvloeit uit de overdracht van vlottende activa of een bijzondere waardevermindering van vaste activa wordt wel volledig verwerkt. Resultaten op transacties waarbij overdracht van activa en passiva tussen de onderneming en haar deelnemingen en tussen deelnemin-gen onderling heeft plaatsgevonden, worden geëlimineerd voor zover deze als niet gereali-seerd kunnen worden beschouwd.

De niet gerealiseerde winst wordt geëlimineerd uit het resultaat van de onderneming. Deze correctie wordt verwerkt door eliminatie op het resultaat deelneming en deze eliminatie in de balans in mindering te brengen op de waarde van de deelneming.

Wanneer de waardering van een deelneming volgens de vermogensmutatiemethode nihil is geworden, wordt de methode niet langer toegepast en blijft de deelneming – bij ongewij-

zigde omstandigheden – op nihil gewaardeerd. Wanneer Dunea geheel of ten delen instaat voor de schulden van de deelneming respectievelijk een feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor haar aandeel) tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt voor het aandeel in eventuele verdere verliezen van de deelneming een voorziening gevormd. Deze voorziening wordt aan de creditzijde van de balans opgenomen.

Dunea houdt bij de waardering van deelnemingen volgens de vermogensmutatiemethode rekening met een wettelijke reserve, wanneer Dunea geen overheersende zeggenschap heeft in de deelneming. De wettelijke reserve wordt gevormd ter hoogte van het aandeel van Dunea in de resultaten en rechtstreekse vermogensvermeerderingen van de deelneming sinds de eerste waardering van de deelneming op nettovermogenswaarde. De reserve wordt verlaagd met dividend waarop Dunea recht heeft verkregen, rechtstreekse vermogensver-minderen en uitkeringen waarvan door Dunea onbeperkt ontvangst kan worden bewerk-stelligd.

De deelnemingen waarin Dunea geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid uitoefent, worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde.

De langlopende vorderingen op deelnemingen en de overige vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamorti-seerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Op iedere balansdatum wordt beoordeeld of er externe dan wel interne indicaties zijn dat een actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. De realiseerbare waarde van het actief wordt geschat wanneer zich een indicatie voordoet dat een actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. De realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Indien de realiseerbare waarde van een actief lager is dan de boekwaarde, wordt de boekwaarde verlaagd tot de realiseerbare waarde. Deze verlaging is een bijzonder waardeverminderingverlies. Dit verlies wordt direct als last verantwoord in de winst-en-verliesrekening,

Een bijzonder waardevermindingsverlies wordt gepresenteerd onder de overige waardeveranderingen van vaste activa in de winst-en-verliesrekening.

De opbrengstwaarde is het bedrag waartegen een actief maximaal kan worden verkocht, onder aftrek van nog te maken kosten. De opbrengstwaarde wordt bepaald aan de hand van een verkoopovereenkomst of wordt op basis van een marktprijs bepaald op een liquide (actieve) markt, te corrigeren voor nog te maken kosten.

De bedrijfswaarde is de contante waarde van de aan een actief of samenstel van activa toe te rekenen geschatte toekomstige kasstromen die kunnen worden verkregen met de uitoefening van het bedrijf.

Een bijzonder waardevermindingsverlies wordt uitsluitend teruggenomen indien er een wijziging in de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde heeft plaatsgevonden sinds de verantwoording van het laatste bijzondere waardevermindingsverlies. De terugname wordt beperkt tot maximaal het bedrag dat nodig is om het actief te waarderen op de geamortiseerde kostprijs op het moment van de terugname, als geen sprake geweest zou zijn van een bijzondere waardevermindering. De terugname van een bijzonder waardevermindingsverlies wordt direct als bate in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Vorraden

De voorraden materialen zijn vrijwel geheel bestemd voor de aanleg, het onderhoud en de vernieuwing van materiële vaste activa. Voorraden worden gewaardeerd tegen kostprijs of lagere opbrengstwaarde. De kostprijs is de verkrijgings- of vervaardigingsprijs vermeerderd met overige direct toerekenbare kosten om de voorraden op hun huidige plaats en in hun huidige staat te brengen. De voorraad wordt gewaardeerd volgens FIFO-methode ('first in, first out'). De lagere opbrengstwaarde is het bedrag waartegen een actief maximaal kan worden verkocht, onder aftrek van nog te maken kosten. De beoordeling of sprake is van een lagere opbrengstwaarde vindt op individuele basis plaats. Voor het verschil tussen kostprijs en lagere opbrengstwaarde wordt een voorziening gevormd. De afwaardering wordt in het resultaat verwerkt.

Onderhanden projecten

De post onderhanden projecten bestaat uit het saldo van gerealiseerde projectkosten, toegerekende winst, verwerkte verliezen en reeds gedeclareerde termijnen.

In de waardering van onderhanden projecten worden de kosten die direct betrekking hebben op het project, de kosten die toerekenbaar zijn aan projectactiviteiten in het algemeen en toewijsbaar zijn aan het project en andere kosten die contractueel aan de opdrachtgever kunnen worden toegerekend, begrepen.

De toerekening van opbrengsten, kosten en winstneming op onderhanden projecten geschiedt naar rato van de verrichte prestaties bij de uitvoering van het werk ('percentage of completion'-methode). De mate waarin prestaties van een onderhanden project zijn verricht wordt bepaald aan de hand van de tot de balansdatum gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten. Verwerking vindt plaats zodra een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van het resultaat van een onderhanden project.

Het resultaat van een project kan betrouwbaar worden ingeschat als de totale projectopbrengsten, de vereiste projectkosten om het project af te maken en de mate waarin het onderhanden project is voltooid, betrouwbaar kunnen worden vastgesteld, het waarschijnlijk is dat de economische voordelen naar Dunea zullen toevloeien en de aan het onderhanden project toe te rekenen projectkosten duidelijk te onderscheiden zijn en op betrouwbare wijze te bepalen zijn.

Indien het resultaat van een onderhanden project niet betrouwbaar kan worden ingeschat, worden de projectopbrengsten slechts verwerkt in de winst-en-verliesrekening tot het bedrag van de gemaakte projectkosten dat waarschijnlijk kan worden verhaald. De projectkosten worden verwerkt in de winst-en-verliesrekening in de periode waarin ze zijn gemaakt.

Onder projectopbrengsten wordt verstaan de in het contract overeengekomen opbrengsten vermeerderd met eventuele opbrengsten op grond van meer- of minderwerk, claims en vergoedingen, indien en voor zover het waarschijnlijk is dat de opbrengsten zullen worden gerealiseerd en betrouwbaar kunnen worden bepaald. De projectopbrengsten worden bepaald op de reële waarde van de tegenprestaties die is of zal worden ontvangen.

Uitgaven die verband houden met projectkosten die na de balansdatum tot te verrichten prestaties leiden, worden als onderdeel van de overlopende activa verwerkt indien het waarschijnlijk is dat ze in een volgende periode zullen leiden tot opbrengsten. Verwerking van de projectkosten in de winst-en-verliesrekening vindt plaats als de prestaties in het project worden geleverd en zijn gerealiseerd. Verwachte verliezen op onderhanden projecten worden onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Het bedrag van het verlies wordt bepaald ongeacht of het project reeds is aangevangen, het stadium van realisatie van het project of het bedrag aan winst dat wordt verwacht op andere, niet gerelateerde projecten.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen, waarbij vorderingen die langer open staan dan twee jaar minimaal voorzien worden.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde en staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de vennootschap. Liquide middelen die naar verwachting langer dan 12 maanden niet ter beschikking staan van de onderneming, worden gerubriceerd als financiële vaste activa.

Eigen vermogen

Financiële instrumenten die op grond van de juridische realiteit worden aangemerkt als eigenvermogensinstrumenten, worden gepresenteerd onder het eigen vermogen. Uitkeringen aan houders van deze instrumenten worden in mindering op het eigen vermogen gebracht na aftrek van eventueel hiermee verband houdend voordeel uit hoofde van belasting naar de winst.

Agioreserve

De door de aandeelhouders ingebrachte bedragen boven het nominaal aandelenkapitaal worden verantwoord als agio. Hieronder worden tevens begrepen additionele vermogensstortingen door bestaande aandeelhouders zonder uitgifte van aandelen of uitgifte van rechten tot het nemen of verkrijgen van aandelen van de onderneming. Kosten en kapitaalbelasting verbonden aan de plaatsing van aandelen die niet worden geactiveerd, worden onder aftrek van belastingeffecten, ten laste van het agio gebracht. Indien en zover het agio ontoereikend is, worden de bedragen ten laste van de overige reserves gebracht.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting per balansdatum af te wikkelen, tenzij de tijdswaarde van geld niet materieel is. Als de tijdswaarde van geld niet materieel is, dan wordt de voorziening gewaardeerd op nominale waarde. In de toelichting op de balans bij punt 11. Voorzieningen is per voorziening toegelicht op welke wijze deze gewaardeerd is.

Voor een beschrijving van de aard en de belangrijkste veronderstellingen en onzekerheden van de voorzieningen wordt verwezen naar **11. Voorzieningen**.

Schulden

Schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Onder de langlopende schulden neemt Dunea de schulden en vooruit ontvangen bedragen met een resterende looptijd van meer dan één jaar op.

De Egalisatierekening bijdragen van derden is opgenomen onder de langlopende schulden. Deze post wordt gewaardeerd tegen de van derden ontvangen bijdragen voor het aan- en/of verleggen van aansluit- en hoofdleidingen, verminderd met de cumulatieve amortisatie.

De amortisatietermijn van de egalisatierekening is gelijkgesteld aan de afschrijvingstermijn van de investeringen in aansluit- en hoofdleidingen. De amortisatie wordt verantwoord onder de afschrijvingen.

Onder de kortlopende schulden worden de schulden opgenomen die binnen een termijn van één jaar vervallen. Hieronder vallen onder meer de aflossingen op langlopende leningen die binnen één jaar vervallen. De effectieve rente wordt direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Algemeen

De opbrengsten worden verantwoord wanneer deze zijn gerealiseerd.

Opbrengsten uit het leveren van goederen worden verantwoord indien alle belangrijke risico's met betrekking tot de goederen zijn overgedragen aan de koper. Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

De kosten worden bepaald op basis van historische kostprijs en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Voorzienbare verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Bedrijfsresultaat

Het bedrijfsresultaat berekent Dunea als het verschil tussen de som van de bedrijfsopbrengsten en de som van de bedrijfslasten.

Bedrijfsopbrengsten

De bedrijfsopbrengsten bestaan uit:

- Wateropbrengsten;
- Opbrengsten van werken voor derden;
- Geactiveerde productie voor het eigen bedrijf;
- Overige bedrijfsopbrengsten.

De wateropbrengsten betreft de opbrengst van waterverbruik, vastrecht, bijdrage voor precarioheffing, verkoop en gros (levering aan andere waterbedrijven) en overige wateropbrengsten. De wateropbrengsten zijn exclusief omzetbelasting en belasting op leidingwater. Per balansdatum vindt een raming plaats van de nog te factureren wateropbrengsten met betrekking tot het verslagjaar. Deze geraamde opbrengsten worden verwerkt in het verslagjaar. Het verschil tussen de geraamde opbrengsten en de gefactureerde opbrengsten wordt verwerkt in het volgende verslagjaar.

De opbrengsten van werken voor derden bestaan uit uitgevoerde werkzaamheden in opdracht van derden waaronder onderhoudswerkzaamheden aan brandkranen en rioolbeheer.

De geactiveerde productie voor het eigen bedrijf betreffen de geactiveerde uren van medewerkers die werken aan investeringsprojecten welke na afronding op de balans geactiveerd zijn en waarover wordt afgeschreven.

De overige opbrengsten bestaan onder andere uit huur- en pacht opbrengsten, subsidieopbrengsten (exploitatie subsidies) en opbrengsten uit verkoop van vaste activa. Huuropbrengsten worden lineair in de winst-en-verliesrekening opgenomen op basis van de duur van de huurovereenkomst. Vergoedingen ter stimulering van het sluiten van huurovereenkomsten worden als integraal deel van de totale huuropbrengsten verwerkt.

Exploitatie subsidies worden ten gunste van de winst-en-verliesrekening verantwoord in hetzelfde jaar als waarin de gesubsidieerde bestedingen zijn verantwoord, de gederfde opbrengsten blijken, dan wel het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Bedrijfslasten

De bedrijfslasten bestaan uit:

- Kostprijs van de omzet;
- Lonen, salarissen en sociale lasten;
- Afschrijving vaste activa;
- Bijzondere waardeverminderingen en desinvesteringen vaste activa;
- Overige bedrijfskosten.

De kostprijs van de omzet bestaat uit kosten van grond- en hulpstoffen, inkoop en gros (levering door andere waterbedrijven), energiekosten, kosten van uitbesteed werk en precario gemeenten. Dit zijn kosten die direct verband houden met:

- Het produceren en distribueren van het water;
- Het in stand houden van de materiële vaste activa ten behoeve van het waterproces;
- Het onderhouden van de natuurgebieden.

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden volgens de CAO-WWB en bedrijfsregelingen van Dunea verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de vennootschap.

Voor de beloningen met bijvoorbeeld opbouw van rechten, sabbatical leave en bonussen worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding wordt verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van

verplichtingen worden respectievelijk ten laste of ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

De pensioenregeling wordt gefinancierd door afdrachten aan het pensioenfonds ABP. De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst wordt beoordeeld of, en zo ja welke verplichtingen naast de betaling van de jaarlijks aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie op balansdatum bestaan. Deze additionele verplichtingen, waaronder eventuele verplichtingen uit herstelplannen van de pensioenuitvoerder, leiden tot lasten voor Dunea en worden in de balans opgenomen in een voorziening. Ultimo 2021 waren er geen pensioenvorderingen en -verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en -lasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva.

Dunea berekent bouwrente over het gemiddeld geïnvesteerde bedrag tot het moment van ingebruikname van het materieel vast actief. De geactiveerde bouwrente wordt in mindering gebracht op de verantwoorde financiële lasten.

Resultaat deelnemingen

Het resultaat deelnemingen betreft het resultaat uit deelnemingen waarin Dunea invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid heeft en dividenden van deelnemingen waarin Dunea geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid heeft.

Belastingen

De belasting over het resultaat wordt berekend over het belastbaar resultaat. Voor compensabele verliezen wordt een actieve belastinglatentie gevormd, voor zover het waarschijnlijk is dat deze verliezen verrekenbaar zijn met toekomstige fiscale winsten.

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen.

Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstromen uit operationele activiteiten.

Toelichting op de balans per 31 december 2021

bedragen x € 1.000, tenzij anders vermeld.

Vaste activa

1. Immateriële vaste activa

De samenstelling van de immateriële vaste activa en het overzicht van de mutaties in 2021 zijn als volgt:

	Ontwikkelingskosten
Aanschafwaarde	127
Cumulatieve afschrijvingen, waardeverminderingen e.d.	0
Boekwaarde per 31 december 2020	127
Investeringskosten	1.767
Afschrijvingen 2021	-13
Boekwaarde per 31 december 2021	1.881
Aanschafwaarde	1.894
Cumulatieve afschrijvingen, waardeverminderingen e.d.	-13
Boekwaarde per 31 december 2021	1.881

De ontwikkelingskosten betreffen kosten die gemaakt zijn voortvloeiend uit de multi-bronnenstrategie van Dunea. Deze betreffen voor € 1.163k de Pilot Brak Grondwater en voor € 731k de Pilot Valkenburgse Meer. Beide proefinstallaties zijn eind 2021 in gebruik genomen. Het project Brak Grondwater heeft een looptijd tot 31 december 2025. Het project Valkenburgse Meer heeft een looptijd tot 31 december 2024.

2. Materiële vaste activa

De samenstelling van de materiële vaste activa en het overzicht van de mutaties in 2021 zijn als volgt:

	Totaal	Gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfsmiddelen	Werken in uitvoering	Niet aan bedrijfsuitoefening dienstbaar
Aanschafwaarde	1.404.139	105.875	1.250.753	7.436	36.294	3.781
Cumulatieve afschrijvingen, waardeverminderingen e.d.	-821.363	-48.096	-766.723	-4.742	0	-1.802
Boekwaarde per 31 december 2020	582.776	57.779	484.030	2.694	36.294	1.979
Investeringsen	43.393	0	0	0	43.393	0
Activeringen	0	4.153	32.160	1.918	-38.231	0
Afschrijvingen	-33.753	-2.229	-30.143	-1.309	0	-72
Desinvesteringen - Aanschafwaarde	-998	-4	-322	-658	0	-14
Desinvesteringen - Cum. afschrijvingen	770	4	116	650	0	0
(Terugname) bijzondere waardevermindering vaste activa	0	0	0	0	0	0
Overige mutaties	0	0	0	0	0	0
Boekwaarde per 31 december 2021	592.188	59.703	485.841	3.295	41.456	1.893
Aanschafwaarde	1.446.537	110.025	1.282.591	8.697	41.456	3.768
Cumulatieve afschrijvingen, waardeverminderingen e.d.	-854.349	-50.322	-796.750	-5.402	0	-1.875
Boekwaarde per 31 december 2021	592.188	59.703	485.841	3.295	41.456	1.893
Afschrijvingspercentages		3%-20%	2%-20%	5%-33%	n.v.t.	3%-5%

Op terreinen wordt niet afgeschreven.

In de categorie 'Gebouwen en terreinen' is voor een boekwaarde van € 22,6 miljoen (2020: € 22,6 miljoen) aan gronden opgenomen waarover Dunea wel de economische eigendom heeft, maar niet de juridische eigendom.

De samenstelling van de boekwaarde van werken in uitvoering per 31 december 2021 is (in €):

Gebouwen en terreinen	0,1 miljoen
Machines en installaties	40,5 miljoen
Andere vaste bedrijfsmiddelen	0,9 miljoen
	41,5 miljoen

Onderverdeeld naar investeringsprojecten (in €):

Leidingnet	19,2 miljoen
Recycling spoelwaterverwerking Katwijk	7,3 miljoen
Nieuwbouw spoelwaterverwerking Scheveningen	7,0 miljoen
Programma Berkheide	3,7 miljoen
Diversen	4,3 miljoen
	41,5 miljoen

In de post activeringen is circa € 0,5 miljoen bouwrente begrepen betreffende afgeronde en reeds geactiveerde investeringen. In de post investeringen is voor een totaalbedrag van € 0,4 miljoen aan bouwrente tegen een rentepercentage van 1,89% opgenomen met betrekking tot werken in uitvoering.

De aangegane verplichtingen voor de werken in uitvoering zijn opgenomen onder de niet in de balans opgenomen verplichtingen.

3. Financiële vaste activa

De samenstelling van de financiële vaste activa en het overzicht van de mutaties in 2021 zijn als volgt:

	Deel-nemingen	Vorderingen op deel-nemingen	Overige vorderingen	Totaal
Boekwaarde per 31 december 2020	2.687	0	122	2.809
Mutaties:				
Aflossing op leningen u/g	0	0	-17	-17
Mutatie resultaat deelneming	59	0	0	59
Hypothecaire aflossingen	0	0	-31	-31
Nieuwe leningen u/g	0	456	0	456
Boekwaarde per 31 december 2021	2.746	456	74	3.276

Deelnemingen

	31-12-2020	Storting aandelen-kapitaal	Mutatie resultaat deel-neming	31-12-2021
AquaMinerals B.V.	24	0	0	24
Dunea Warmte & Koude B.V.	18	0	-18	0
Water Fund Holland B.V.	0	0	0	0
KWH Water B.V.	566	0	0	566
Stichting Nationaal Park Hollandse Duinen	0	0	0	0
Het Waterlaboratorium N.V.	2.079	0	77	2.156
	2.687	0	59	2.746

Als gevolg van het negatieve resultaat van Dunea Warmte en Koude B.V. over boekjaar 2021 (€ 408k negatief) is deze deelneming op nihil gewaardeerd. Omdat Dunea instaat voor de schulden van de deelneming is voor het resterende bedrag ter hoogte van € 390k een voorziening gevormd.

Overige vorderingen

De samenstelling van de overige vorderingen is als volgt:

	31-12-2021	31-12-2020
Leningen u/g aan personeel onder hypothecair verband	51	82
Leningen u/g overig	23	40
Totaal overige vorderingen	74	122

Het af te lossen deel van de hypothecaire leningen in 2022 bedraagt € 11k (2021: € 20k) en is opgenomen onder de overige kortlopende vorderingen.

Het af te lossen deel van de leningen u/g overig in 2022 bedraagt € 17k (2021: € 16k) en is opgenomen onder de overige kortlopende vorderingen.

Een overzicht van de leningen ultimo 2021 met een looptijd van één jaar en langer, gegroepeerd naar de resterende looptijd:

	< 10 jaar	10-20 jaar	Totaal
Leningen u/g aan personeel onder hypothecair verband	51	0	51
Leningen u/g overig	23	0	23
Totaal overige vorderingen	74	0	74

Het gemiddelde rentepercentage voor leningen u/g onder hypothecair verband bedraagt 0,87% (2020: 1,01%). De hypothecaire leningen hebben een rentevaste periode van vijf jaar. De rente wordt per uitgegeven hypothecaire lening elke vijf jaar herzien als de marktrente lager is dan de verschuldigde rente.

De overige leningen bestaan uit twee leningen met een vast rentepercentage van 4,5%. Op één van deze leningen met een (oorspronkelijke) looptijd van 10 jaar is een pandrecht gevestigd.

Vlottende activa

4. Voorraden

	31-12-2021	31-12-2020
Voorraad materialen	1.248	1.353
Totaal voorraden	1.248	1.353

Op de voorraden is geen voorziening voor incurantheid gevormd.

5. Vorderingen

De vorderingen bestaan uit:

	31-12-2021	31-12-2020
Debiteuren	6.060	7.524
Belastingen	1.651	794
Overige vorderingen	40	51
Overlopende activa	5.703	5.506
Totaal vorderingen	13.454	13.875

Voor debiteuren is een voorziening opgenomen van € 1,1 miljoen (2020: € 1,1 miljoen). In 2021 is een dotatie op de voorziening verwerkt van € 0,2 miljoen (2020: € 0,3 miljoen). Aan de voorziening zijn kosten van € 0,2 miljoen onttrokken (2020: € 0,5 miljoen). In het saldo debiteuren is € 0,1 miljoen (2020: € 0,3 miljoen) opgenomen aan transacties

met verbonden partijen. Het betreft hier in het geheel openstaande saldi met aandeelhouders van Dunea. Deze transacties met verbonden partijen zijn onder normale marktvoorwaarden aangegaan en vallen onder de reguliere bedrijfsuitoefening van Dunea. Er hebben geen transacties plaatsgevonden met verbonden partijen die niet-marktconform zijn.

De overlopende activa bestaan voornamelijk uit nog te factureren bedragen € 3,8 miljoen (2020: € 3,5 miljoen) en vooruitbetaalde kosten € 1,7 miljoen (2020: € 1,4 miljoen).

Het totaal van de kortlopende vorderingen heeft een resterende looptijd korter dan één jaar.

6. Liquide middelen

Deze post is als volgt samengesteld

	31-12-2021	31-12-2020
Kas- en banksaldi	149	3
Totaal liquide middelen	149	3

Het totaal van liquide middelen bestaat uit een deel kasgeld en het saldo van verschillende bankrekeningen. De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de vennootschap.

Eigen vermogen

7. Geplaatst kapitaal

Het geplaatste en gestorte deel van het maatschappelijk kapitaal bestaat uit vier miljoen gewone aandelen en is per ultimo 2021 in handen van zeventien gemeenten. Deze gemeenten vormen het voorzieningsgebied van Dunea. Voor de verdeling van de gewone aandelen naar gemeenten wordt verwezen naar [pagina 143](#) van het jaarverslag.

De nominale waarde van een gewoon aandeel bedraagt € 5,-.

Geplaatst en gestort kapitaal	2021	2020
Stand 1 januari	20.000	20.000
Mutaties geplaatst en gestort kapitaal	0	0
Stand 31 december	20.000	20.000

8. Agioreserve

Het verloop van de agioreserve is als volgt:

Agioreserve	2021	2020
Stand 1 januari	3.097	3.097
Mutaties agioreserve	0	0
Stand 31 december	3.097	3.097

De agioreserve is in 1990 gevormd bij de oprichting van Duinwaterbedrijf Zuid-Holland (in 2009 is de naam gewijzigd in Dunea). Na overname in 1995 van EWR (Energie en Watervoorziening Rijnland) alsmede door de waardewijziging per aandeel van fl. 10,00 naar € 5,00 in 2000, is de agioreserve tot het huidig saldo gemuteerd.

9. Wettelijke reserves

De wettelijke reserves bestaan uit een wettelijke reserve op deelnemingen en een wettelijke reserve voor geactiveerde ontwikkelingskosten.

Het verloop van de wettelijke reserves is als volgt:

Wettelijke reserves	Deelnemingen	Ontwikkelingskosten	2021	2020
Stand 1 januari	627	127	754	578
Dotatie	77	1.754	1.831	176
Vrijval	-331	0	-331	0
Overige mutaties	0	0	0	0
Stand 31 december	373	1.881	2.254	754

10. Overige reserves

De overige reserves bestaan uit de algemene reserve en overige reserves die door de directie met goedkeuring van de Aandeelhoudersvergadering en de Raad van Commissarissen zijn gevormd.

Het verloop van de overige reserves is als volgt:

Overige reserves	Algemene reserve	Reserve warmte-activiteiten	2021	2020
Stand 1 januari	204.502	8.400	212.902	206.080
Resultaat bestemming	8.949	-408	8.541	6.998
Dotatie aan wettelijke reserves	-1.831	0	-1.831	-176
Vrijval uit wettelijke reserves	331	0	331	0
Stand 31 december	211.951	7.992	219.943	212.902

De reserve warmte-activiteiten is in 2019 gevormd ter financiering van het startkapitaal van Dunea Warmte & Koude B.V. De mutatie in 2021 bestaat uit het negatieve resultaat voor het boekjaar.

In artikel 17 van de statuten van de vennootschap is bepaald dat aan de aandeelhouders geen uitkeringen ten laste van de winst of de reserves mogen geschieden

Voorstel aan Algemene Vergadering voor bestemming van het resultaat over het boekjaar 2021

De directie stelt met goedkeuring van de Raad van Commissarissen voor om het resultaat over 2021 van € 8.541k toe te voegen aan de Algemene reserve, voor zover dit geen betrekking heeft op de warmte-activiteiten. Het deel van het resultaat dat betrekking heeft op de activiteiten van Dunea Warmte & Koude B.V. (€ 408k negatief) wordt volgens dit voorstel in mindering gebracht op de reserve voor warmte-activiteiten.

Het voorstel is in het eigen vermogen op de balans verwerkt.

11. Voorzieningen

Dit betreft voorzieningen voor:

Voorzieningen	Stand per 31-12-2020	Onttrekking	Vrijval	Dotatie	Stand per 31-12-2021
Amoveringskosten	3.024	-457	-367	1.150	3.350
Voorziening beheer, natuur en drinkwatergebied	577	-3	0	0	574
Personeelsbeloningen	247	-30	-1	221	437
Herstructurering	716	-420	-133	51	214
Negatieve deelnemingen	0	0	0	390	390
Overige voorzieningen	86	0	0	103	189
Totaal voorzieningen	4.650	-910	-501	1.915	5.154

Het kortlopend deel van de voorzieningen is € 1,5 miljoen.

De voorzieningen zijn op nominale waarde gewaardeerd, omdat de tijdswaarde van geld niet materieel is.

De voorziening voor amoveringskosten is gevormd voor sloopkosten van gebouwen en productiemiddelen die niet meer in gebruik zijn en voor het saneren van bodemverontreinigingen. In 2021 is er voortgang geweest bij de uitvoering van geplande werkzaamheden met als resultaat een onttrekking van € 0,5 miljoen. De vrijval van € 0,4 miljoen heeft betrekking op de afronding van een saneringsproject in het zanddepot van pompstation Scheveningen. De werkelijke kosten kwamen lager uit dan voorzien, voornamelijk als gevolg van een lagere mate van verontreiniging van de grond.

In 2021 zijn in het kader van geplande renovatieprojecten verschillende asbestinventarisaties uitgevoerd. Hierbij is in de dakbedekking van enkele productielocaties asbest aangetroffen en vastgesteld dat bij het uitvoeren van (noodzakelijke) dakrenovaties asbestsanering zal moeten plaatsvinden. De geschatte kosten ter hoogte van € 1,2 miljoen zijn gedoteerd aan de voorziening voor amoveringskosten.

De voorziening beheer, natuur en drinkwatergebied betreft de natuurvoorziening pilot

Zandmotor. De voorziening is gevormd voor een verlieslatend contract en is bepaald als het verschil tussen de netto contante waarde en de nominale waarde van de oorspronkelijke inschatting van de kosten voor de afwikkeling van het contract. De ontvangen afkoopsom is bepaald op basis van de inschatting van de kosten voor het beheer en onderhoud van de Zandmotor en is als vooruit ontvangen bedrag opgenomen onder de langlopende schulden op de balans.

De voorziening personeelsbeloningen is ter dekking van toekomstige vergoedingen op grond van de overgangsregeling van de cao voor jubileavergoedingen vanaf 1 januari 2016. Hieronder valt ook de voorziening voor ontslagvergoedingen.

De voorziening voor herstructurering bestaat uit de geschatte kosten die voortvloeien uit de aanspraken van medewerkers op de aan het sociaal plan verbonden kosten van individuele ontslagregelingen. Daarnaast zijn in de voorziening de geschatte kosten voor het eigen risicodragerschap met betrekking tot de WW opgenomen.

Als gevolg van het negatieve resultaat van Dunea Warmte en Koude B.V. over boekjaar 2021 (€ 408k negatief) is deze deelneming op nihil gewaardeerd. Omdat Dunea instaat voor de schulden van de deelneming is voor het resterende bedrag ter hoogte van € 390k een voorziening gevormd.

12. Langlopende schulden

Langlopende schulden	Leningen	Egalisatie-rekening Bijdragen derden	Vooruit-ontvangen bedragen	Totaal
Stand 1 januari 2021	230.000	71.658	1.439	303.097
Af: Overgebracht naar kortlopende schulden	-12.333	0	0	-12.333
Bij: Ontvangen bijdragen van derden	0	3.951	0	3.951
Af: Vrijval naar resultaat	0	-3.158	-135	-3.293
Bij: Nieuwe langlopende leningen	0	0	0	0
Stand 31 december 2021	217.667	72.451	1.304	291.422

De reële waarde van de leningen ultimo 2021, inclusief het kortlopende deel, is € 267,0 miljoen (nominale waarde: € 230,0 miljoen).

Voor een aantal langlopende leningen zijn voorwaarden opgenomen over de hoogte van de solvabiliteit (verhouding eigen vermogen / totaal vermogen) en de debt ratio (verhouding netto schuldpositie tot de operationele cashflow). Dunea voldoet aan deze voorwaarden met een solvabiliteit van 40,1% (2020: 39,4%) ten opzichte van een minimumnorm van 30,0% en een debt ratio van 5,7 (2020: 6,1) ten opzichte van een maximumnorm van 8,0.

Een overzicht van de leningen ultimo 2021 met een looptijd van één jaar en langer, gegroepeerd naar de resterende looptijd en het huidige rentepercentage:

Percentages lopende leningen	1-5 jaar	6-10 jaar	>10 jaar	Totaal
<1,0%	0	28.000	111.000	139.000
1,0% < 4,0%	0	18.667	0	18.667
4,0% < 4,5%	0	0	60.000	60.000
Totaal	0	46.667	171.000	217.667

Onder de vooruit ontvangen bedragen is een afkoopsom met betrekking tot het Convenant Pilot Zandmotor opgenomen. De afkoopsom is een vooruit ontvangen bedrag dat in 20 jaar vrijvalt. Daarmee is de afkoopsom ultimo 2036 volledig vrijgevallen. Deze post valt over de looptijd vrij in de winst-en-verliesrekening onder Lonen en salarissen en Kosten uitbesteed werk. Het verschil tussen de netto contante waarde en de nominale waarde van de oorspronkelijke inschatting van de kosten is verantwoord als voorziening voor een verlieslatend contract.

Financiële instrumenten

Renterisico

Om het renterisico te beheersen wordt veelal met vaste renteafspraken gewerkt.

Het financiële beleid is erop gericht om op de korte termijn de effecten van renteschommelingen op het resultaat te beperken en om op lange termijn de markrentes te volgen.

Dunea maakt geen gebruik van financiële derivaten zoals interest rate swaps om de financiële risico's die verbonden zijn aan bedrijfsactiviteiten te beheersen.

Liquiditeitsrisico

Dunea stuurt onder andere op de convenanten die door de financiers van Dunea worden geëist. Hiermee blijft Dunea toegang houden tot de vermogensmarkt. Tevens wordt continu een liquiditeitsplanning van twaalf maanden vooruit aangehouden waarbij eventuele risico's direct worden opgelost. Daarnaast wordt in de kredieten een interne buffer aangehouden waardoor Dunea te allen tijde aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen. Uit interne analyses blijkt dat de situatie rondom COVID-19 niet tot een hoger liquiditeitsrisico leidt.

Kredietsrisico

Verkoop van water vindt plaats op basis van een betaaltermijn van drie weken. Als afnemers niet binnen deze gestelde termijn hebben betaald, dan treedt de procedure volgens de tarievenregeling van Dunea in werking. De tarievenregeling is beschikbaar op de website van Dunea.

Bij nieuwe leveranciers vindt een analyse van de kredietwaardigheid plaats. Hiermee wordt gewaarborgd dat de leverancier ook aan zijn verplichtingen kan voldoen. Dit is vooral een risico wanneer sprake is van termijnbetalingen bij projecten.

13. Kortlopende schulden

De kortlopende schulden bestaan uit:

	31-12-2021	31-12-2020
Kortlopend deel leningen	12.333	12.333
Schulden aan kredietinstellingen	23.851	12.962
Schulden aan leveranciers	6.385	5.252
Belastingen en premies sociale verzekeringen	3.640	3.716
Schulden ter zake van pensioenen	507	482
Vooruitontvangen waterverbruik	4.064	2.577
Overige schulden	231	402
Overlopende passiva	19.315	18.719
Totaal kortlopende schulden	70.326	56.443

Voor rekening-courantkredieten zijn bij de banken overeenkomsten gesloten voor een bedrag van € 90 miljoen. Het rentepercentage voor rekening-courantkredieten is 1-maand Euribor met vaste opslag. Dit percentage kan dagelijks wijzigen. Voor de rekening-courantkredieten is een voorwaarde opgenomen over de hoogte van de Interest coverage ratio. Dunea voldoet aan deze voorwaarde met een Interest coverage ratio van 3,2 (2020: 2,4) ten opzichte van een minimumnorm van 1,0.

In het saldo schulden aan leveranciers is € 0,6 miljoen (2020: € 0,7 miljoen) opgenomen aan transacties met verbonden partijen. Het saldo bestaat voor 88% (2020: 100%) uit transacties met deelnemingen van Dunea. Er hebben geen transacties plaatsgevonden met verbonden partijen die niet-marktconform zijn.

De belastingen en premies sociale verzekeringen bestaan uit af te dragen grond- en leidingwaterbelasting € 2,0 miljoen (2020: € 2,4 miljoen) en af te dragen loonbelasting € 1,6 miljoen (2020: € 1,3 miljoen).

Het vooruitontvangen waterverbruik bestaat voor € 75,2 miljoen (2020: € 71,3 miljoen) uit ontvangen voorschotten en voor € 71,1 miljoen (2020: € 68,7 miljoen) uit de inschatting van het nog af te rekenen verbruik, vastrecht en precario.

De overlopende passiva betreffen de reservering voor vakantiedagen van het personeel van Dunea € 9,7 miljoen (2020: € 9,0 miljoen), nog te ontvangen inkoopfacturen € 4,2 miljoen (2020: € 3,8 miljoen), nog te betalen precario € 3,8 miljoen (2020: € 3,7 miljoen), nog te betalen rente van geldleningen € 1,0 miljoen (2020: € 1,0 miljoen) en vooruitontvangen bedagen voor onderhanden projecten € 0,8 miljoen (2020: € 1,1 miljoen).

Het totaal van de kortlopende schulden heeft een resterende looptijd korter dan één jaar.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

De niet in de balans opgenomen rechten komen uit op € 0,3 miljoen (2020: € 0,4 miljoen) en betreffen de pachtopbrengsten van het pannenkoekenhuis en de kiosk.

Dit bedrag kan als volgt worden onderverdeeld:

- Voor 2022 € 0,1 miljoen
- Voor 2023-2026 € 0,2 miljoen
- Vanaf 2027 nihil

De pachtovereenkomsten hebben verschillende looptijden.

De niet in de balans opgenomen verplichtingen voor huurcontracten (operational lease) en de lopende meerjarige onderhoudscontracten en licentieovereenkomsten komen uit op € 17,8 miljoen (2020: € 8,7 miljoen). Dit bedrag kan als volgt worden onderverdeeld:

- Voor 2022 € 2,3 miljoen
- Voor 2023-2026 € 7,4 miljoen
- Vanaf 2027 € 8,1 miljoen

De toename van deze verplichtingen ten opzichte van 2020 is het gevolg van de verlenging van het huurcontract voor het kantoorgebouw in Zoetermeer die in 2021 heeft plaatsgevonden. Deze nieuwe overeenkomst heeft een looptijd tot en met 31 december 2033.

Per ultimo 2021 bedragen de huurverplichtingen € 8,4 miljoen, waarvan € 0,2 miljoen betrekking heeft op 2022. In 2021 is € 1,4 miljoen verantwoord in de winst- en verliesrekening met betrekking tot huurkosten als gevolg van deze huurovereenkomsten. Voor de huur van het kantoorgebouw zijn bankgaranties afgegeven voor in totaal € 0,4 miljoen.

Daarnaast is er per ultimo 2021 een bedrag van € 4,8 miljoen aan lopende verplichtingen in verband met onderhoudscontracten en licentieovereenkomsten, waarvan € 2,0 miljoen betrekking heeft op 2022.

De aangeane verplichtingen voor de werken in uitvoering bedragen per 31 december 2021 € 16,2 miljoen (2020: € 15,9 miljoen).

In 2021 heeft Dunea, samen met de mede-aandeelhouders van Het Waterlaboratorium N.V., een kapitaalinstandhoudingsverklaring afgegeven ten behoeve van ING Bank N.V. Hierin hebben de aandeelhouders toegezegd het tekort in het eigen vermogen bij te storten als het eigen vermogen kleiner is dan € 4,0 miljoen of als de solvabiliteit lager is dan 50%. Op basis van de meest recente financiële gegevens van Het Waterlaboratorium N.V. die beschikbaar zijn voor Dunea, zijn beide criteria op dit moment niet van toepassing.

Toelichting op de winst-en-verliesrekening over 2021

bedragen x € 1.000, tenzij anders vermeld.

14. Bedrijfsopbrengsten

De bedrijfsopbrengsten zijn in Nederland gegeneerd.

A. Wateropbrengsten

	2021	2020
Waterverkoop eigen voorzieningsgebied	74.717	75.778
Vastrecht	45.664	43.923
Bijdrage voor precarioheffing	13.016	12.632
Andere waterbedrijven (verkoop en gros)	4.250	4.754
Overige wateropbrengsten	1.026	959
Totaal wateropbrengsten	138.673	138.046

In de waterverkoop eigen voorzieningsgebied is de aanpassing van de inschatting van het in het voorgaande boekjaar opgenomen nog te factureren verbruik en niet in rekening gebracht verbruik verantwoord voor € 0,7 miljoen negatief (2020: € 0,7 miljoen positief).

Verkoopvolume eigen voorzieningsgebied (x 1.000 m³)

	2021	2020
Afzetvolume	79.097	81.236
Niet in rekening gebracht verbruik (NIRG)	-3.638	-4.630
Totaal verkoopvolume eigen voorzieningsgebied	75.459	76.606

Verkoop en gros

	2021	2020
Verkoop en gros (euro's)	4.250	4.754

Verkocht aan (x 1.000 m³)

	2021	2020
Evides	909	1.385
Oasen	3.241	3.336
Overig	65	77
Totaal verkoopvolume en gros	4.215	4.798

B. Opbrengsten van werken voor derden

	2021	2020
Opbrengsten van werken voor derden	2.692	2.963
Totaal opbrengsten werken voor derden	2.692	2.963

Dunea doet op aanvraag werken voor derde partijen. Voor 2021 heeft dit met name betrekking op de aanleg van aansluitleidingen, bijdragen voor brandkranen en opbrengsten voor rioolbeheer.

C. Overige bedrijfsopbrengsten

	2021	2020
Overige bedrijfsopbrengsten	2.157	2.142
Totaal overige bedrijfsopbrengsten	2.157	2.142

Onder de overige bedrijfsopbrengsten zijn onder andere begrepen:

- Subsidie-opbrengsten (2021: € 1,0 miljoen; 2020: € 1,3 miljoen)
- Huur- en pacht-opbrengsten (2021: € 0,2 miljoen; 2020: € 0,2 miljoen)
- Opbrengsten uit verkoop van vaste activa (2021: € 0,3 miljoen; 2020: € 0,1 miljoen)
- Opbrengsten uit detachering (2021: € 0,3 miljoen; 2020: nihil)
- Opbrengsten Dunea Warmte & Koude (2021: € 0,3 miljoen; 2020: nihil)

De subsidie-opbrengsten betreffen met name tegemoetkomingen voor buitenlandactiviteiten (2021: € 0,5 miljoen, 2020: € 0,5 miljoen) en natuurprojecten (2021: € 0,5 miljoen, 2020: € 0,8 miljoen).

15. Bedrijfslasten

A. Kosten van grond- en hulpstoffen

	2021	2020
Chemicaliën en filtermateriaal	3.125	2.582
Grondwaterbelasting	282	281
Afvoer slib en overig afval	565	1.078
Totaal grond- en hulpstoffen	3.972	3.941

B. Waterinkoop

	2021	2020
Inkoop en gros	2.448	2.997

Ingekocht van (x 1.000 m³)

	2021	2020
Evides	964	1.464
Waternet	2.129	2.267
Totaal inkoop en gros	3.093	3.731

C. Energiekosten

	2021	2020
Electriciteitskosten	5.728	4.278
Kosten voor gasverbruik	145	72
Overige energiekosten	20	45
Totaal energiekosten	5.893	4.395

D. Kosten uitbesteed werk

	2021	2020
Kosten uitbesteed werk en materiaalverbruik waterproces	10.011	9.351
Kosten uitbesteed werk en materiaalverbruik natuurproces	828	2.295
Totaal kosten uitbesteed werk en materialen	10.839	11.646

De kosten betreffen door derden verrichte werkzaamheden en geleverde materialen voor zover deze in directe relatie staan tot de hoofdprocessen van Dunea. De hoofdprocessen zijn:

- Het waterproces, zijnde winning, transport, infiltratie, zuivering, distributie en verkoop van water;
- Het natuurbeheerproces.

E. Precario gemeenten

	2021	2020
Alphen aan den Rijn (kern Benthuisen)	33	40
Den Haag	4.312	4.314
Hillegom	0	133
Katwijk	805	791
Lansingerland	201	201
Leiden	1.734	1.733
Leidschendam-Voorburg	166	166
Lisse	565	563
Noordwijk	1.251	1.240
Oegstgeest	434	433
Pijnacker-Nootdorp	0	0
Rotterdam (Nesseland)	34	30
Rijswijk	257	256
Teylingen	855	851
Voorschoten	249	242
Wassenaar	515	522
Zoetermeer	256	255
Zuidplas	423	411
Totaal precariorechten	12.090	12.181

De post gemeentelijke precariobelasting betreft vergoedingen die de gemeenten in het voorzieningsgebied van Dunea in rekening brengen waardoor Dunea het recht heeft om de gemeentegrond voor het leidingnet te gebruiken. De precariobelasting is gering gedaald ten opzichte van 2020 door de versnelde afbouwregeling van gemeente Hillegom. Vanaf 1 januari 2022 mogen gemeenten geen precariobelasting meer heffen over netwerken die nutsbedrijven in, op of boven gemeentegrond exploiteren.

F. Lonen, salarissen en sociale lasten

	2021	2020
Lonen en salarissen	30.323	29.040
Pensioenlasten	4.456	4.216
Overige sociale lasten	3.936	3.622
Totaal lonen, salarissen en sociale lasten	38.715	36.878

Pensioenlasten

De regeling wordt onder het Nederlandse pensioenstelsel gefinancierd door afdrachten aan het pensioenfonds ABP. Deelname aan het pensioenfonds ABP is verplicht gesteld in de CAO Waterbedrijven waaronder Dunea N.V. valt. De opbouw van de pensioenaanspraken wordt steeds in het betreffende kalenderjaar gefinancierd door middel van (ten minste) kostendekkende premiebetalingen. De pensioenregeling is een middelloonregeling met voorwaardelijke toeslagverlening voor zowel actieve als inactieve deelnemers (slapers en gepensioneerden). De toeslagverlening is afhankelijk van het beleggingsrendement.

De jaarlijkse opbouw van de pensioenaanspraken bedraagt in 2021 25,9% van het pensioengevend salaris dat is gebaseerd op het brutoloon minus een franchise (ad € 14.550). Het maximum pensioengevend salaris is voor 2021 gemaximeerd op € 112.189. De jaarlijkse premie die voor rekening komt van de werkgever bedraagt 17,97% van het pensioengevend salaris. Daarnaast is de werkgever premieplichtig voor de inkoop van het voorwaardelijke pensioen. De premie van dit voorwaardelijk pensioen is 3,0% en komt volledig voor rekening van de werkgever. De hoogte van de premie wordt jaarlijks vastgesteld door het bestuur van het bedrijfstakpensioenfonds op basis van de dekkingsgraad en verwachte rendementen. De beleidsdekkingsgraad van het ABP bedraagt per 31 december 2021 110,2% volgens opgave van het fonds (2020: 93,2%). Op basis van het uitvoeringsreglement heeft Dunea bij een tekort in het fonds geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan door hogere toekomstige premies.

Personeel

Gemiddeld aantal personeelsleden in fte's:

	2021	2020
Directie, Corporate Marketing & Communicatie en Corporate Strategie	23	22
Divisie Duin & Water	281	274
Divisie Klant & Bedrijfsondersteuning	191	194
Totaal gemiddeld aantal personeelsleden in fte's	495	490

Van de hierboven vermelde medewerkers zijn er geen medewerkers in het buitenland werkzaam (2020: nihil).

WNT-verantwoording 2021 Dunea N.V.

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Dunea N.V. van toepassing zijnde regelgeving.

Het bezoldigingsmaximum in 2021 voor Dunea N.V. bedraagt € 209.000,-. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband.

Specificatie van de bezoldiging van de bestuurders:

Naam functionaris (bedragen x € 1,-)	Dhr drs. W.M.E. Drossaert
Functiegegevens	Algemeen directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Dienstbetrekking	ja
Individueel WNT-maximum	€ 209.000
Bezoldiging 2021	
Beloning plus belastbare vergoedingen	€ 184.680
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 24.315
Totaal bezoldiging	€ 208.995
Toepasselijk WNT-maximum	€ 209.000
Motivering overschrijding	N.v.t
Bezoldiging 2020	
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Dienstbetrekking	ja
Beloning plus belastbare vergoedingen	€ 178.320
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 22.529
Totaal bezoldiging	€ 200.849
Toepasselijk WNT-maximum	€ 201.000
Motivering overschrijding	N.v.t

Naast de hierboven vermelde topfunctionaris zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempel-bedrag hebben ontvangen.

Het individuele WNT-maximum voor de leden van de Raad van Commissarissen bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

Specificatie van de bezoldiging van de Raad van Commissarissen:

(bedragen x € 1,-)	Dhr jhr. mr. J.P. Backer	Dhr G.J. Doornbos	Mw mr. W. van Dijk	Dhr drs. L.A.S. van der Ploeg RA RC EMFC	Mw ir. A. van der Rest	Mw P.M. Zorko
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1-31/12	1/1-31/12	1/12-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	N.v.t.
Bezoldiging						
Totale bezoldiging	15.428	12.900	12.900	12.900	12.900	N.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	31.350	20.900	20.900	20.900	20.900	N.v.t.
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2020						
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	N.v.t.	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1-31/12	1/1-31/12	1/12-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-30/9
Bezoldiging						
Totale bezoldiging	15.200	12.700	1.060	12.700	12.700	9.525
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	30.150	20.100	1.702	20.100	20.100	15.048

G. Afschrijving vaste activa, (terugname) bijzondere waardeverminderingen en desinvesteringen (im)materiële vaste activa

	2021	2020
Gebouwen en terreinen	2.229	2.099
Machines en installaties	30.143	30.467
Andere vaste bedrijfsmiddelen	1.309	1.015
Niet aan bedrijfsuitoefening dienstbaar	72	72
Ontwikkelingskosten	13	0
Totaal afschrijvingskosten (im)materiële vaste activa	33.766	33.653
Amortisatie egalisatierekening bijdragen van derden	-3.158	-2.847
Totaal afschrijvingskosten	30.608	30.806
Desinvesteringen vaste activa	228	46
Totaal desinvesteringen en (terugname) bijzondere waardevermindering materiële vaste activa	228	46

H. Overige bedrijfskosten

	2021	2020
Overige personeelskosten	5.127	5.822
Mobiliteitskosten	725	671
Erfpachten en zakelijke rechten	29	21
Huisvestingskosten	3.008	2.989
Belastingen, verzekeringen en bankkosten	1.070	1.171
Communicatiekosten en portiekosten	7.007	7.458
Contributies, donaties en abonnementen	1.613	1.517
Kantoor- en laboratoriumkosten	3.759	3.954
Inhuur deskundigen en automatiseringskosten	5.824	7.501
Afschrijving dubieuze debiteuren	190	290
Diverse bedrijfskosten	1.134	1.212
Totaal overige bedrijfskosten	29.486	32.606

De diverse bedrijfskosten betreffen met name buitenlandactiviteiten.

In onderstaand overzicht zijn, conform artikel 2:382A BW, opgenomen de ten laste van Dunea gebrachte accountantshonoraria:

(bedragen x € 1,-)	2021	2020
Controle van de jaarrekening	153.215	134.627
Andere controlewerkzaamheden	59.730	18.300
Fiscale advisering	0	0
Andere niet-controlediensten	0	0
Tot accountantnetwerk behorende onderdelen	0	0
Totaal accountantshonoraria	212.945	152.927

De genoemde honoraria zijn gebaseerd op de totale honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening over het boekjaar waarop de jaarrekening betrekking heeft, ongeacht of de werkzaamheden door de externe accountant en de accountantsorganisatie reeds gedurende dat boekjaar zijn verricht.

De jaarrekeningen over 2021 en 2020 zijn gecontroleerd door KPMG N.V.

16. Financiële baten en lasten

Rentebaten en soortgelijke opbrengsten

De rentebaten en soortgelijke opbrengsten bedragen voor 2021 € 3k (2020: € 4k).

De rentebaten betreffen ontvangen rente op verstrekte (hypothecaire) leningen.

Rentelasten en soortgelijke lasten

	2021	2020
Rente overige langlopende leningen o/g	4.537	5.472
Overige rentelasten waaronder kortlopende leningen	1	1
Geactiveerde bouwrente op investeringsprojecten	-424	-481
Totaal rentelasten	4.114	4.992

Het gemiddelde rentepercentage van de leningenportefeuille bedraagt 1,90% (2020: 1,88%).

De gehanteerde rentevoet voor de geactiveerde bouwrente aan investeringsprojecten bedraagt 1,89% (2020: 2,31%).

17. Vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 is Dunea vennootschapsbelastingplichtig.

	2021
Resultaat vóór belastingen	8.541
Vershil tussen commerciële en fiscale waardering materiële vaste activa	32
Vershil tussen commerciële en fiscale waardering financiële vaste activa en langlopende schulden	1.378
Fiscale winstberekening	9.951
Vrijgestelde voordelen overheidsondernemingen	-10.237
Deelnemingsvrijstelling	331
Belastbaar bedrag	45
Effectief belastingtarief	0,0%
Toepasselijk belastingtarief	25,0%

Er zijn compensabele verliezen ten bedrage van € 1,0 miljoen (2020: € 1,0 miljoen) die niet zijn opgenomen als latente belastingvordering aangezien het niet waarschijnlijk is dat toekomstige fiscale winst beschikbaar komt ter compensatie hiervan. In onderstaande overzicht (bedragen in €) per 31 december 2021 is aangegeven in welk jaar de verliezen zijn ontstaan en in welk jaar deze verlopen.

Boekjaar	Compensabel verlies	Verrekenbaar t/m
2016	121.846	2025
2017	495.573	2026
2018	-	n.v.t.
2019	196.923	2025
2020	173.663	2026
2021	-	n.v.t.
Totaal compensabele verliezen	988.005	

Zoetermeer, 19 mei 2022

Raad van Commissarissen

jhr. mr. J.P. Backer (voorzitter)

G.J. Doornbos

mr. W. van Dijk

drs. L.A.S. van der Ploeg RA RC EMFC

ir. A. van der Rest

Directie

drs. W.M.E. Drossaert